

Казки для хлопчиків

Як Іван жидів дурих

ЯК ІВАН ЖИДІВ ДУРИХ

Був Іван, мав собі коняку. Став гнати її через місто, а коняка стала кидати себе, значить свій потреб робити. А він взяв та й гроші туди нати́кав. Іде жид, а Іван каже: - Але дивіться, люди, мій кінь грішми сипе! Прийшов жид до Івана: - Але Іваноньку, що вам дати за того коня? - Та що дати, двісті рублів давай. Дав жид ему двісті рублів. - Але, Іванку, що він їсть? - Та що ему даси, - каже, - на ніч коробку каміняк. Не приходить до него три дні, тобі стільки грошей насипе, що ти дверей не відчиниш. Жидяка завів коня, поставив дві коробки каміняк коневі на ніч. Щось не заглядав зо два дні до того коня. Той бідний коняка здох, аж ногами двері підпер. Жид до коня, дверей не може відчинити, бо там той кінь лежить. Він прийшов додому і каже жінці: - Біжи, давай мішки, будемо гроші збирати, біжи за людьми. Люди поприходили, вибили двері, а кінь лежить, аж ноги задер догори. Жид плаче пропало двісті рублів! Пішов Іван далі. Зварив він горня каші, взяв те горня каші виніс, на дорозі поставив, а та каша кипить ще від вогню. - Дивіться, жиди, моє горня само кипить, - каже, - без вогню! Жиди збіглися, рада в раду, треба купити горня. - Іванцю, що ви хочете за горня? Каже: - Сто рублів даси? От жид й купив. Йде в дорогу, бере зі собою горня. Налив води, поставив там на дорозі, хотів, аби воно ему варило. От налив він, стоїть годину, стоїть дві і три, і півдня вже - не кипить горня. Плаче, вже жиди їсти хочуть, почала жидівка сваритися з жидом: - Що ти купив, ми хочемо їсти, твоє горня не хоче варити? Як тарахне тим горням об землю і розбив его жид. Ну, поїхав жид, Іван далі марширує, кого б ще ошукати (вже два жиди ошукав). Іде він, вступив до одного міста. - Але, Іваноньку, ви від Бога? - Так, - каже, - є я від Бога. - Ну, - каже, - може ви там виділи мого батька - у Бога? Каже: - Чого не видів, такі бідні, - каже, - водуносять до пекла, дрованосять, у тернях таких сплять... - Але, Іваноньку, немає він перини? Каже: - Нема. - Нате вам перину, Іваноньку, і подушки занесіть. - Ну я занесу. Він поназбирав, поназбирав того усього і заніс, продав і вертається назад. - Іванусю, ви були там у Бога? - Був, - каже, - та заніс. - Але, - каже, - Іваноньку, якщо б ми з вами пішли? - Чого би ні, ходіть за мною. Завів він їх там, де великий шум падав, коло шлюзу (вода велика лежить), і поставали вони усі на мосту. - Скакайте, - каже, - по одному в той шум, то дорога до неба. Котрий жидяка розлетиться, то гульк, у ту воду, та вода глибока, так его несе, жидяка так вимахує руками й ногами. - Дивись, - каже Іван, - жиде, як тебе уже кличе на той світ. А він, бідака, вже топиться, кричить, кличе на поміч. А ті жиди думають, що то кличе їх, щоби вони скакали за ним у воду. І п'ятдесят жидів ускочило у воду, та, утопилися. Що робити, треба Івана арештувати за те все. Взяли Івана до арешту, привели став рабін его судити, яку ему кару дати. - Треба зав'язати его у міх і кинути его у воду. Привезли его до шлюзу, посадили у міх і вже хотіли кинути у воду, але забули спитати у рабіна, чим кидати, чи ногами, чи головою у воду. Пішли питатися. Лежить Іван на мості в міху і кричить: - Ні читати, ні писати не вмію, а мене хочуть за короля обрати. Якийсь пан їхав четвіркою, почув того, розв'язав міх і Івана випустив. А сам заліз у мішок, щоби его обрали королем, бо він уміє і читати, і писати. Коли прийшли жиди, того пана упустили у той шум, і той пан втопився. А Іван сів на коней та й поїхав на бричці далі. Йде він, їде, приїхав знову до міста. Та й ті жиди обступили Івана. - Іванцю, де ти був? - Та де був, - на тамтін світі був. Завів Іван тих коней до пана та й поставив під хатою, під копій завів. А сам пішов в дорогу далі. Йде він дорогою і здивав жиди. Жид питається: - Іванцю, де ви йдете? - Йду, - каже, - туди й туди, до того й до того села. Йдуть вони, йдуть, Іван вибрався уперед дорогою йде. Жид мав коло себе тлумок такий, що може вартував коло п'ятдесяти рублів - той жид не знав, що робити з тим. Іван під грушею, а жид на дорозі. Каже до жиди: - Знаєш що, я тебе візьму з собою, бо ти не знаєш дороги, але тримай мені ту грушу, вона не впала. Жид став, грушку тримає, а Іван за той тлумок та й в ноги. І каже до жиди: - Ти тримай, поки я не вернуся з тамтої гори назад, то будемо йти обидва. Вітер грушу похитне, то жидяка так її тримає, мало не трісне, щоб не впала. А Іван забрав той тлумок, пішов і не

повернувся назад, а жид таки стоїть коло груші і тримає її, аби не впала. Ну, йде Іван, йде, приходить до одного міста. Прийшов до жидів, а там треба було вартівника у школі жидівській. І вони его взяли і зачинили на цілу ніч, того Івана, у школі. А рано прийшли і питаються: - Іванцю, що ти видів у школі? - Видів три Боги, - каже. - А які, які ж ті Боги? - питаються. - Видів руського, польського і жидівського. - Ну, в чім вони вбрані? Каже: - Руський у полотнянці, польській у сюртуці, а жидівський бекешу мав. Але ваш (вони Івана зачинили на цілу ніч у школі, там він не мав куди піти, значить, свій потріб зробити, та й Іван взяв напорів купу там у школі), - каже, - але, жиди, ваш Бог напорів цілу купу. Жид руку запхав у ту купу, та й тим по голові мастить. Потім каже: - Наш Бог, наше помазання. А жидівки як поприлітали, жиди-но тільки ту середину вимастили, а по боках покидали, а жидівки то цілком, цілі голови пообмазували тим. А як Іван сказав, що не Бог жидівський то зробив, а він, то жиди давай голитися усі. Оголили вони і голови, а пейси покидали, бо вони не смарували коло вуха, а жидівки ж то цілі голе смарували, то й цілі голови пообголювали. То на ту пам'ятку жиди тепер голову голять а пейси кидають, а жидівки усі голови голять, бо вони цілком пообмазувалися.

Записано Осипом Роздольським у с.Берлин (сучасної Львівської обл.), від Юрка Соколовського в 1895 році. Стиль запису збережено.